

dr hab. prof. UAM Anna Loba
Uniwersytet Adama Mickiewicza

Recenzja dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej
dr Joanny Goreckiej-Kality pt. *Pustelnik na czworakach. Żywot*
Świętego Jana Paulusa. Studium legendy

Dorobek naukowy dr Joanny Goreckiej-Kality, adiunkta w Instytucie Filologii Romańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, obejmuje dwadzieścia dziewięć artykułów w języku polskim i francuskim opublikowanych przede wszystkim w opracowaniach zbiorowych (cztery z nich zostały wydane przed doktoratem). Habilitantka jest także współredaktorką dwóch tomów zbiorowych, autorką przekładu (wraz ze wstępem i opracowaniem naukowym) XII-wiecznych francuskich wersji *Tristana i Izoldy* oraz monografii *Pustelnik na czworakach. Żywot Świętego Jana Paulusa. Studium legendy* wydanej przez Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego w 2017 roku, stanowiącej podstawę niniejszego wniosku.

W 1996 roku Habilitantka obroniła na Uniwersytecie Genewskim pracę dyplomową na temat trzynastowiecznej powieści arturiańskiej *Perlesvaus*, napisaną pod kierunkiem prof. Charles'a Méli. Tematowi powieści wywodzących się z materii Graala poświęcona była również jej rozprawa doktorska zatytułowana *Les chevaliers errants en quête de Dieu. Spiritualité et conflit moral dans les romans du Graal en prose du XIIIe siècle*, przygotowana pod kierunkiem prof. dr hab. Anny Drzewickiej i obroniona w 2001 roku. Wyrażone w tej pracy zainteresowania Autorki skupiają się przede wszystkim na duchowości chrześcijańskiej i refleksji metafizycznej obecnej w analizowanych powieściach wyrosłych z podwójnej inspiracji: dwornej i religijnej. W kontekście tego konfliktu wartości, interesuje różnorodność postaw duchowych i moralnych. To wyczulenie na pierwiastki duchowe, na dramatyzm postaw i wyborów oraz na wzajemne przenikanie się inspiracji świeckich i religijnych w dużym stopniu charakteryzuje również dalsze badania naukowe Habilitantki.

Pokłósiem nieopublikowanej drukiem pracy doktorskiej Joanny Goreckiej-Kality jest aż trzynaście artykułów, zredagowanych zarówno w języku polskim jak i francuskim, wpisujących się w problematykę trzynastowiecznej powieści

arturiańskiej z kręgu Świętego Graala. Spośród najważniejszych, opublikowanych po francusku, wymienić tu można następujące teksty: „Le savoir-mourir dans *La Mort le Roi Artu*” (2014), „Les diaboliques du *Perlesvaus* ou les fantasmes de castration” (2015) „« Purifier la mémoire ». La déconstruction du discours amoureux dans la *Queste del saint Graal*” (2016), czy ostatnio wydany: „La « laide vérité ». Le rêve de Cahus revisité” (2018).

Legenda Tristana i Izoldy oraz utwory należące do tzw. cyklu Tristana stanowią drugi istotny obszar badawczy będący przedmiotem zainteresowania Habilitantki. Dr Joanna Gorecka-Kalita jest autorką wspomnianego wcześniej, pierwszego i jedyne dotąd krytycznego przekładu starofrancuskich wersji *Tristana i Izoldy*, opatrzonego skrupulatnymi przypisami i objaśnieniami oraz rzetelnym wstępem naukowym, wydanego w prestiżowej serii „Biblioteka Narodowa” (2006). Trudno przecenić wartość tego wydania, zarówno ze względu na sam przekład tekstów składających się na tzw. korpus tristanowski, niedostępnych do tej pory w języku polskim, jak i na ich opracowanie naukowe. Spośród sześciu dotąd opublikowanych artykułów poruszających tematy związane z legendą Tristana i Izoldy, warto zwrócić uwagę na tekst zatytułowany: „O wędrowaniu wątków, wyciąganiu pochopnych wniosków i pułapkach nadinterpretacji. Literacka historia Tristana i Izoldy” (2006) w którym Autorka ukazuje problematyczność i złożoność najstarszych wersji tego utworu, znanego polskiemu czytelnikowi przede wszystkim z genialnej, lecz cokolwiek fałszującej średniowieczną perspektywę adaptacji Josepha Bédiera, zgrabnie wypunktowując kontrowersje interpretacyjne narosłe wokół dzieła.

Szczególne miejsce w dorobku naukowym Habilitantki zajmuje problematyka kobieca. Postaciom kobiecym dr Joanna Gorecka-Kalita przygląda się zarówno w przywoływanych już tekstach poświęconych legendzie o Tristanie i Izoldzie, jak i w pracach na temat powieści wyrosłych z materii graalowej (np. „La vierge, la veuve, la mariée. Trois figures de la mère dans le *Perlesvaus*”, 2006). Habilitantka zajmuje się szczególnie rolami kobiecymi (matka, kochanka, lekarka), lecz interesuje ją również ambiwalentny obraz kobiety w literaturze średniowiecznej, napięcie między zdecydowanie negatywną, mizoginiczną wizją kobiecej natury a uwznioślającą idealizacją kobiety wynikającą zarówno z przesłanek religijnych jak i z tradycji dwornej. Tematyce tej poświęcony jest cały

szereg artykułów, w których Autorka traktuje te kwestie przekrojowo na przykładzie różnych utworów, przede wszystkim z obszaru literatury arturiańskiej.

Ostatnim i najnowszym obszarem badawczym, na którym skoncentrowała się uwaga Habilitantki jest hagiografia i literatura religijna. Owocem tego zainteresowania jest przede wszystkim książka habilitacyjna: monografia poświęcona trzynastowiecznemu francuskiemu *Żywotowi Świętego Jana Paulusa*. Przygotowaniu tej monografii towarzyszyło wydanie pięciu artykułów poświęconych temu tematowi (w języku polskim i francuskim), w których dojrzewała i krystalizowała się problematyka przyszłej książki. Jednakże zainteresowanie dla tematu świętości, przekraczania siebie, heroizmu w sensie religijnym i duchowym widoczne jest również we wcześniejszych pracach Habilitantki, zarówno poświęconych powieści z kręgu Graala jak i innym utworom o świeckim rodowodzie (np. „Heroizm między świętością a szaleństwem: rycerz Wiwian w starofrancuskiej epopei cyklu Wilhelma”, 2012).

Przywołane publikacje składają się na korpus jednocześnie spójny jak i różnorodny. Jakkolwiek zainteresowania Habilitantki skupiają się na kilku obszarach tematycznych, to jednak ich trzon stanowi narracyjna literatura francuska klasycznego średniowiecza. W analizowanych utworach, bez względu na to czy wywodzą się z materii bretońskiej czy antycznej, czy też przynależą do nurtu religijno-dydaktycznego, dr Joannę Gorecką-Kalitę interesuje wymiar duchowy a nawet religijny, wybory moralne, problematyka śmierci, przebaczenia, miłości w sensie duchowym i cielesnym. Pewną stałą jest ujawnianie sprzeczności, przenikania się wpływów i inspiracji, demaskowanie niejednoznacznej genezy i wymowy analizowanych utworów. Ujawnia się w nich talent polemiczny Habilitantki, niechęć do utartych interpretacji, pewna zadziorność, a nawet skłonność do intelektualnej prowokacji, widoczna zwłaszcza w tekstach pisanych po polsku, w których Autorka nie waha się używać wyrażeń z potocznego a nawet kolokwialnego języka. Ten zabieg stylistyczny umiejętnie stosowany ma swoje uzasadnienie, gdyż sprawia, że dawne teksty wydają się bliższe współczesności.

Ostatnia praca dr Joanny Goreckiej-Kalicy *Pustelnik na czworakach. Żywot Świętego Jana Paulusa. Studium legendy* (2017), przedstawiona jako rozprawa habilitacyjna, liczy 264 strony i została wydana przez Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. Książka poprzedzona przedmową, podziękowaniami i wstępem

podzielona jest na dwie części. W pierwszej, noszącej tytuł: „W poszukiwaniu legendy” Autorka dokonuje omówienia średniowiecznych wariantów legendy o świętym Janie Paulusie występujących w różnych wersjach językowych, a następnie wskazuje na ich możliwe źródła i inspiracje. Druga część, zatytułowana „W poszukiwaniu tożsamości” poświęcona jest ściśle trzynastowiecznemu francuskiemu *Żywotowi Świętego Jana Paulusa* i ma charakter analityczny

Monografię zamyka krótkie zakończenie, bibliografia oraz dwa indeksy: autorów i utworów oraz postaci historycznych i legendarnych. W aneksie Autorka zamieściła własny przekład na język polski *Żywotu Świętego Jana Paulusa* według wydania Louisa Allena z 1935 roku, uzupełniony kilkunastoma ilustracjami.

W „Przedmowie” i dalej we „Wstępie” Autorka szeroko zarysowuje cele swojej monografii. Podkreśla popularność, a nawet sławę, jaką cieszyła się legenda o apokryficznym świętym, znanym pod różnymi imionami w różnych krajach Europy poczynając od XIII wieku aż po wiek XVI. Ekspansja tej legendy, różnorodność wariantów, jej „długie trwanie”, bogaty kontekst kulturowy przyciągają uwagę badaczki i uzasadniają wybór projektu badawczego zrealizowanego w książce. To jednak starofrancuski poemat narracyjny z XIII wieku jako najstarszy i najdłuższy zachowany *Żywot Świętego Jana Paulusa*, stanowi główny przedmiot analiz. Autorka wychodzi z założenia, że tekst ten jest niedoceniony przez historyków literatury, stąd pierwszym celem monografii jest przywrócenie mu jego rangi literackiej i ukazanie jego bohatera jako pełnoprawnej postaci literackiej. Odsuwa więc na bok dominujące dotąd w badaniach nad tekstem opcje kulturoznawcze, etnograficzne czy antropologiczne na rzecz perspektywy literaturoznawczej. Zdecydowanie dystansuje się wobec perspektywy folklorystycznej, pragnąc ujrzyć w badanym tekście dowód na chrystianizację folkloru. Jednocześnie jej celem jest dowartościowanie samej hagiografii jako gatunku literackiego lekceważonego przez literaturoznawców, zmarginalizowanego i zredukowanego do utilitarnego, pastoralnego czy wręcz tylko propagandowego charakteru, o miernej zazwyczaj wartości literackiej. Biorąc w obronę średniowieczną hagiografię i kładąc nacisk na jej istnienie jako odrębnego gatunku literackiego (s. 18n), Habilitantka być może nierozważnie wkracza na dość grząski grunt debaty nad tożsamością gatunków literackich w średniowieczu. Wydaje się rzeczą oczywistą, że hagiografia w stanie czystym nie istnieje, gatunek ten powstaje na przecięciu innych gatunków a jego

pokrewieństwo z miraklami, apoftegmatami i egzemplami nie budzi wątpliwości podobnie jak zapożyczenia z literatury o charakterze świeckim. Autorka wydaje się zdawać z tego sprawę i pisze o tym wielokrotnie w dalszych partiach swojej książki. Być może ściśle zdefiniowanie rozumienia hagiografii jako gatunku literackiego pozwoliłoby jaśniej i precyzyjniej określić intencje Autorki, gdyż ostatecznie zasadniczym celem monografii staje się ukazanie samego tekstu i jego bohatera, wartości literackiej *Żywotu* w szerokim kontekście ideologicznym i kulturowym. Dr Joannę Gorecką-Kalitę interesuje jednocześnie przedstawienie budowania się literackiej legendy i ujawnianie kulisów „fabryki świętego”, czyli kompilacyjnego, heterogenicznego, patchworkowego charakteru tekstu.

W pierwszej części książki, w rozdziale zatytułowanym „Tekst i jego wersje”, Autorka przedstawia i omawia różnojęzyczne wersje żywotu Jana Paulusa pochodzące z francuskiego, katalońskiego, włoskiego, niemieckiego i angielskiego obszaru językowego, a także wersje łacińskie. Zestawienie to pokazuje rozległość występowania, różnorodność wariantów, szerokie ramy czasowe wskazujące na dużą popularność i witalność legendy. Z drugiej strony pozwala zobrazować heterogeniczność tekstu, w którym wokół „twardego jądra” opowieści o upadku, pokucie i odkupieniu pustelnika narastają, pojawiając się lub znikając, oboczne epizody i wątki. Jest to z pewnością pierwsze tak obszerne i dokładne omówienie wszystkich istniejących wersji językowych, jakkolwiek Autorka wskazuje na znaczenie artykułu Józefa Morawskiego: „La Vie de saint Jean Paulus. Origine et évolution d'une légende médiévale” (1947). Drugi rozdział tej części poświęcony jest poszukiwaniom korzeni tekstu, jego możliwych inspiracji i powinowactw i skupia się na tekstach, które Autorka nieco arbitralnie traktuje jako te, których treść mogła dotrzeć do autorów średniowiecznej opowieści (s. 61). To poszukiwanie źródeł w sposób naturalny prowadzi Autorkę ku literaturze eremickiej, której kolebką był Wschód, aby odnaleźć w nich model świętości reprezentowany przez pustelnika, „postać typową dla wschodniej duchowości” (s. 85). Omówione teksty, wykazujące jedynie pewne podobieństwo do *Żywotu Świętego Jana Paulusa*, stają się pretekstem do rozważań na temat możliwego, hipotetycznego pierwowzoru trzynastowiecznej legendy, lecz przede wszystkim pozwalają na omówienie poszczególnych elementów składowych opowieści, tych bardziej typowych, takich jak pokuta, upadek czy ucieczka z domu, a także tych, które wydają się mniej

oczywiste, jak obfite owłosienie bohatera czy postura „na czworakach”. Z przeprowadzanych analiz wynika jednoznacznie, że źródła legendy o świętym Janie Paulusie są orientalne i należy ich szukać w duchowości eremickiej. Jednocześnie w trakcie lektury coraz natarczywiej nasuwa się czytelnikowi pytanie (nie dość jasno wyartykułowane przez Autorkę) o to, co stanowi o oryginalności *Żywotu Świętego Jana Paulusa* w stosunku do żywotów innych świętych. Staje się powoli jasne, że jakkolwiek rdzeniem opowieści jest triada o upadku, pokucie i nawróceniu, to o wyjątkowości tej legendy decydują inne elementy, w tym te, które są związane z odczłowieczającą pokutą.

Jeśli pierwsza część książki poświęcona była poszukiwaniom korzeni, w drugiej części, zatytułowanej „W poszukiwaniu tożsamości” Habilitantka pochyliła się już dokładniej nad trzynastowiecznym żywotem Jana Paulusa, a ściślej biorąc nad postacią samego świętego. Autorka wyróżnia pięć elementów budujących tożsamość bohatera: anachoretyzm, „szaleństwo dla Chrystusa”, związek ze zwierzęciem, nawrócenie oraz „literackość”. Analizując pierwsze cztery wyróżnione elementy, Autorka przywołuje bardzo szeroko kontekst ideologiczny i kulturowy. I tak, rozważania nad realizacją pustelniczego ideału przez bohatera *Żywotu* prowadzą ją ku historii wschodniego i zachodniego eremityzmu i monastycyzmu, by raz jeszcze przekonać się, że „zakorzenienie legendy Jana Paulusa w orientalnych źródłach monastycznych nie budzi wątpliwości” (s. 119). Bardziej problematyczne okazuje się zdefiniowanie Jana Paulusa jako innego bohatera wschodniej duchowości jakim był „szaleniec dla Chrystusa”. Bardzo interesujący jest rozdział poświęcony związkom człowieka i zwierzęcia, zwłaszcza w kontekście tak dynamicznie rozwijających się „animal studies” czy też dotychczasowych studiów nad legendą o Janie Paulusie w kontekście „dzikiego człowieka”. Nie negując jednak obecności i znaczenia elementów ludowych w legendzie, Autorka konsekwentnie dystansuje się wobec badań folklorystycznych czy antropologicznych, koncentrując się na duchowych znaczeniach relacji człowieka ze zwierzęciem i upatrując w tej więzi – dotyczącej wszak pustelnika i pokutnika - symboliki chrześcijańskiej związanej z walką między dobrem a złem.

Na powracające w trakcie lektury pytanie o to, co stanowi istotę opowieści o Janie Paulusie, wyznacznik jej wyjątkowości na tle innych historii o świętych, czytelnik znajduje odpowiedź w rozdziale o nawróceniu traktowanym jako

najważniejszy i niezbędny element literackiej tożsamości legendy. To on w przekonaniu Autorki stanowi o sile tej opowieści ukazując nawrócenie jako sposób życia. Znaczenie tego modelu świętości kładące nacisk na skruchę i pokutę, Autorka wiąże z jednej strony z rozwijającą się od końca XII wieku nauką o czyścicu, z drugiej zaś z kształtowaniem się praktyki spowiedzi. W tym świetle dziwaczna pokuta Jana Paulusa, jego zwierzęca postura i owłosienie zyskują duchowe, chrześcijańskie znaczenie.

W ostatnim rozdziale drugiej części książki dr Joanna Gorecka-Kalita próbuje przedstawić swojego bohatera jako postać literacką. Rozdział ten w założeniu ma mieć funkcję spajającą, ukazać atrakcyjność *Żywotu* nie tylko jako tekstu o charakterze dydaktyczno-moralnym, ale także estetycznym. Kompilacyjny charakter legendy czerpiącej z najróżnorodniejszych źródeł, fikcyjność bohatera „ulepionego” z różnorodnych elementów świadczą, zdaniem Autorki, o jej literackim potencjale. Bardzo obiecujące wydaje się w tym kontekście zestawienie *Żywotu* z powieściami średniowiecznymi, po to by wydobyć dramatyzm trzynastowiecznej legendy, uwypuklić przygodowy wymiar jej narracji. Ciekawie zapowiadają się również rozważania na temat bohatera *Żywotu* jako możliwego bohatera powieściowego ze względu na jego indywidualizm, niejednoznaczność, dylematy. Rozdział ten, jakkolwiek ma mieć charakter podsumowujący dotychczasowe rozważania, pozostawia jednak pewien niedosyt, ze względu na swą szkicowość i ogólnikowość. Stawia ważne i ciekawe pytania na temat wyznaczników literackości tekstu, statusu bohatera literackiego, skomplikowanych i zawiłych związków prawdy i fikcji, możliwości (czy niemożliwości) pogodzenia imperatywu dydaktyzmu z „przyjemnością tekstu”, poniekąd także przyczyn sukcesu legendy i jej późniejszego zmięszczenia. Można zadać sobie pytanie na ile zniknięcie świętego Jana Paulusa spowodowane jest Reformacją, a na ile zmianą wrażliwości religijnej i samą reformą Kościoła katolickiego, pamiętając o tym, że jakkolwiek Sobór Trydencki potwierdził kult świętych, to jednak zapoczątkował reformę kalendarza i uporządkował sprawy związane z kanonizacją. Można się również zastanowić, dlaczego Jan Paulus negatywnie zweryfikowany jako święty katolicki, nie przetrwał jako bohater fikcji literackich, na podobieństwo bliskiego mu poniekąd Roberta Diabła. Czytelnik rozprawy oczekuje ciągle odpowiedzi na pytanie: co zatem decydowało o sukcesie legendy – jej literackość, czy jej heterogeniczny charakter?

Monografia dr Joanny Goreckiej-Kality już na pierwszy rzut oka ma wszystko, co może się podobać, począwszy od efektownego tytułu, przywołanego w przemowie toposu „odnalezionej księgi”, poprzez podjęcie oryginalnego, stosunkowo mało znanego utworu z intrygującym bohaterem, aż po żywy, barwny i plastyczny język. Książka napisana jest na podobieństwo detektywistycznego śledztwa, w którym Autorka podąża za kolejnymi śladami i tropami, zadając ważne i interesujące pytania o literackość literatury hagiograficznej. Na przykładzie jednego konkretnego, dobrze wybranego tekstu pokazuje to, co wiemy na temat średniowiecznej wędrówki motywów, tematów, żeby użyć tu terminu zumthorowskiego, „ruchomości” tekstów, wzajemnego przenikania się materii, przyswajania czy oswajania motywów orientalnych przez literaturę Zachodu.

Warto podkreślić odwagę Habilitantki porzucenia utartej ścieżki, zajęcia się tematyką, która nie stanowiła wcześniej zasadniczego obszaru jej badań, odejście od literatury arturiańskiej czy z kręgu materii bretońskiej, którą dobrze znała na rzecz literatury hagiograficznej. Czytelnik znający dotychczasowe dokonania dr Joanny Goreckiej-Kality otrzymuje więc książkę-niespodziankę.

Na podkreślenie zasługuje erudycyjny charakter rozprawy. Habilitantka doskonale orientuje się zarówno w literaturze przedmiotu. Bardzo sprawnie i z wielką swobodą porusza się po rozległym obszarze badawczym, jakkolwiek być może niektóre fragmenty erudycyjne są nadmiernie rozbudowane w stosunku do potrzeb, jak na przykład w rozdziale o „chrystusowym szaleństwie”, w którym dość uparte podążanie za tropem tego fenomenu wschodniej duchowości okazuje się ślepą uliczką. *Pro domo sua* chciałabym podkreślić zasługę wydobywania z pewnego zapomnienia ważnego tekstu poświęconego legendzie o świętym Janie Paulusie autorstwa wybitnego polskiego mediewisty, jednego z założycieli poznańskiej romanistyki, Józefa Morawskiego. Artykuł ten jest jedną z ostatnich prac uczonego i został opublikowany kilka lat po jego tragicznej śmierci we wrześniu 1939.

Praca dr Joanny Goreckiej-Kality jest starannie zredagowana, zaopatrzona w przypisy i w wyczerpującą bibliografię. Przysłowiową łyżką dziegciu jest uwaga dotycząca wyjątkowo niewygodnego zapisu bibliograficznego uwzględniającego podział na rozdziały. Zapis ten, przydatny podczas lektury, utrudnia odnalezienie szukanej pozycji czy autora, ponieważ wymaga przejrzenia bibliografii towarzyszącej wszystkim rozdziałom. Odszukanie autora nie jest też możliwe

poprzez indeksy, które uwzględniają jedynie autorów dzieł źródłowych, nie zaś opracowań krytycznych. Pewnym niedopatrzeniem redakcyjnym jest brak wyczerpującego opisu ilustracji, zwłaszcza jeśli chodzi o miniatury pochodzące z rękopisu. Podanie adresu elektronicznego, pod którym dociekliwy czy tylko ciekawy czytelnik znajdzie pełny opis jest tylko połowicznym rozwiązaniem.

Reasumując, należy stwierdzić, że dorobek naukowy dr Joanny Goreckiej-Kalicy, na który składają się artykuły w języku polskim i francuskim, dwie monografie, w tym książka habilitacyjna, przedstawia wysoki poziom naukowy. Oprócz realizacji indywidualnych planów badawczych Habilitantka aktywnie uczestniczyła i nadal uczestniczy w środowiskowych projektach romanistycznych w kraju i za granicą, wygłaszając referaty na dwudziestu trzech krajowych oraz trzech międzynarodowych konferencjach naukowych. Systematycznie bierze udział w corocznych konferencjach z cyklu „Spotkania Specjalistów Dawnych Literatur Romańskich”, skupiających polskich badaczy tej literatury i organizowanych kolejno przez najważniejsze ośrodki romanistyczne w Polsce, a także w interdyscyplinarnych Seminariach Mediewistycznych im. Alicji Karłowskiej-Kamzowej organizowanych przez Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk i Instytut Historii Sztuki UAM. Dr Joanna Gorecka-Kalita była współorganizatorką trzech konferencji naukowych organizowanych w macierzystym Instytucie Filologii Romańskiej UJ. W 2008 roku miała okazję zaprezentować wyniki swoich badań prowadząc wykłady na Uniwersytecie Genewskim w ramach programu Erasmus.

Szczególną pozycję w dorobku Habilitantki zajmuje działalność przekładowa i popularyzatorska. Najważniejszym dokonaniem translatorskim jest wspomniany już wyżej przekład na język polski starofrancuskich tekstów związanych z legendą Tristana i Izoldy (fragmentów powieści autorstwa Béroula i Thomasa z Anglii, *Wiciokrzewu* Marii z Francji, dwóch fragmentów *Szaleństwa Tristana*). O znaczeniu tego przekładu jako udanej próby przybliżenia czytelnikowi polskiemu dziedzictwa francuskiego średniowiecza była już mowa. W tym miejscu należy dodać jedynie, że jego jakość dowodzi niewątpliwego talentu translatorskiego Habilitantki. Dołączony w aneksie książki habilitacyjnej przekład trzynastowiecznego *Żywotu Świętego Jana Paulusa* talent ten potwierdza. Swoją działalność przekładową Habilitantka z powodzeniem łączy z żywą aktywnością

popularyzatorską na różnych polach, prowadząc wykłady i konferencje dla bardziej lub mniej wyspecjalizowanej publiczności, uczestnicząc w projektach edukacyjnych i interdyscyplinarnych oraz publikując teksty popularnonaukowe. Temperament popularyzatorski i dydaktyczny widoczny jest również w artykułach o charakterze ściśle naukowym, zwłaszcza pisanych po polsku z zamiarem przyswojenia rodzimym czytelnikom mało znanych lub całkowicie nieznanych tekstów francuskiego średniowiecza.

Habilitantka całą swoją karierę uniwersytecką związała z Instytutem Filologii Romańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego. Oprócz ćwiczeń i wykładów z historii literatury francuskiej, obejmujących okres od średniowiecza do XIX wieku, prowadziła zajęcia z gramatyki historycznej, seminaria licencjackie oraz zajęcia autorskie. Poza zwykłą pracą dydaktyczną, dr Joanna Gorecka-Kalita angażowała się i angażuje w indywidualną pracę ze studentami jako tutor w Międzywydziałowym Instytucie Studiów Humanistycznych, opiekun Koła Naukowego Mediewistów oraz recenzentka studenckich publikacji. Jej działalność dydaktyczna i edukacyjna jest wysoko oceniana przez studentów.

Podsumowując, przedstawione do recenzji prace dr Joanny Goreckiej-Kalicy potwierdzają, że jest w pełni samodzielnym, dojrzałym naukowcem. Przedstawiona jako książka habilitacyjna monografia *Pustelnik na czworakach. Żywot Świętego Jana Paulusa. Studium legendy* spełnia wymogi stawiane rozprawom habilitacyjnym. Biorąc pod uwagę dorobek naukowy dr Joanny Goreckiej-Kalicy oraz jej aktywną działalność naukową wnioskuję o dopuszczenie jej do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

Puszczykowo, 2 stycznia 2019